

“Тасдиқ мекунам”
Директори Институту иқтисодиёт
ва демографияи АМИТ
д.и.и. Бобозода К.О.
« 14 » 01 2026.

ТАҚРИЗИ МУАССИСАИ ПЕШБАР

ба кори диссертатсионии Одиназода Аслам Мадғиё дар мавзуи “Такмили механизми рушди сармояи инсонӣ дар шароити ташаккули иқтисодиёти инноватсионӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон), ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.12 – иқтисодиёти меҳнат пешниҳод шудааст

I. Мутобиқати мавзӯ ва натиҷаҳои таҳқиқот ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Кори диссертатсионии тақризшаванда ба бандҳои зерини Шиносномаи ихтисосҳои илмӣ Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 08.00.12 – Иқтисодиёти меҳнат мутобиқ мебошад: 1. Асосҳои назариявӣ ва методологӣ иқтисодиёти меҳнат; назария ва концепсияҳои рушди муносибатҳои иҷтимоӣ-меҳнатӣ (назарияи шуғл, бозори меҳнат, идоракунии кормандон ва ғайра); 3. Масоили назариявӣ-методологӣ дар соҳаи меҳнат ва муносибатҳои иҷтимоӣ-меҳнатӣ; 7. Ҳавасмандгардонӣ ва музди меҳнати кормандон; ташкили музди меҳнат ва таъмини алоқамандии он бо таҳассуси кормандон ва самаранокии истеҳсолот; функсияи тақрористеҳсолӣ ва ҳавасмандгардонии музди меҳнат; 8. Масоили сифати нерӯи корӣ, тайёркунӣ, ташаккули салоҳияти касбӣ, бозомӯзӣ ва тақмили ихтисоси кадрҳо; ташаккули рақобатпазирии кормандон; роҳнамоии касбии аҳоли; ҳаракати кормандон; 20. Таҷрибаи хориҷии танзими муносибатҳои иҷтимоӣ-меҳнатӣ ва дурнамои истифодаи он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.

II. Мубрамияти мавзуи таҳқиқот. Дар марҳилаи муосири рушди иқтисодиву иҷтимоии Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқи ҳадафҳои рушди миллӣ тақозо менамоянд, ки ба сармояи инсонӣ ва сифати он таваҷҷуҳи махсус зоҳир карда шавад. Дар ин замина рушди нерӯи инсонӣ ва тақмили механизми баландбардории сифати он дар меҳвари сиёсати давлатӣ қарор дошта, барои рушди соҳаҳои асосии ташаккулдиҳандаи нерӯи инсонӣ тадбирҳои мушаххас андешида мешавад. Вобаста ба ин дар Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 сармояи

инсонӣ ба сифати омили муҳими рушди истеҳсолот ва иқтисодиёт таъкид шуда, пешрафти тамоми соҳаҳоро ба сифати он алоқаманд дониста шудааст.

Дар ин замина бояд қайд намоем, ки рушди сармояи инсонӣ дар шароити гузариш ба иқтисодиёти инноватсионӣ ҳамчун самти афзалиятноки таҳқиқотҳои илмӣ в сиёсати давлатӣ муайян гардидааст. Аз ин рӯ, дар шароити муосир ҳалли мушкилоти вобаста ба рушди сармояи инсонӣ дар давраи дарозмуҳлат, аз он ҷумла пешбурди фарогирии иҷтимоӣ тариқи баланд бардоштани дастрасӣ ба хизматрасониҳои босифат, аз ҷумла маориф, тандурустӣ ва фароҳам овардани фазои мусоиди сармоягузорӣ ба сифати омилҳои асосии таъмини гузариш ба иқтисодиёти инноватсионӣ ба ҳисоб мераванд.

Бо тақия ба навиштаҳои боло ҳаминро қайд менамоем, ки кори диссертатсионии Одиназода А.М. ба мавзуи мубрам бахшида шуда, дорои аҳамияти муҳими илмӣ амалӣ мебошад.

III. Дарачаи асоснокии гузоришҳои илмӣ ва хулосаю пешниҳодҳое, ки дар диссертатсия оварда шудааст. Зимни таҳқиқи мавзуи кори диссертатсионӣ муаллиф аз сарчашмаҳои боэътимод ва фарогир истифода карда, хулоса ва пешниҳодоти худро бо тақия ба маводҳои зарурӣ асоснок намудааст. Эътимоднокии хулосаҳои назариявӣ ва тавсияҳои муаллиф тавассути истифодаи равиши гуногуни илмӣ таъмин карда шудааст. Ба сифати сарчашмаҳои асосии маълумот санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон; маводи Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар маводҳои илмӣ назариявӣ баромад намудаанд. Барои ҳалли вазифаҳои дар диссертатсия гузошташуда, усулҳои гуногуни илмӣ, ба монанди усули монографӣ, иқтисодӣ-риёзӣ, иҷтимоӣ, алоқамандии хусусиятҳои миқдорию сифатӣ, системавӣ-таркибӣ, сабабу натиҷа, усули омӯзиши омилҳо ва экспертӣ-таҳлилӣ истифода шудаанд.

IV. Навгонии илмӣ таҳқиқ ва саҳеҳии натиҷаҳои гирифташуда. Навгонии илмӣ таҳқиқот фарогери масоили назарияи тақмили механизми рушди сармояи инсонӣ дар шароити ташаккулёбии иқтисодиёти инноватсионӣ ва коркарди тавсияҳои амалӣ ҷиҳати омода намудани кадрҳои дорои тавонмандии инноватсионӣ дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Ба натиҷаҳои асосие, ки дорои хусусияти навгонии илмӣ мебошанд инҳо дохил мешаванд:

- ҷанбаҳои назариявии омӯзиш, хусусиятҳо ва мазмуни сармояи инсонӣ асоснок карда шудааст, ки дарачаи рушди сармояи инсонии миллӣ

ва мувофиқати он ба талаботҳои иқтисодиёти инноватсиониро инъикос менамояд;

- таърифи муаллифии мафҳуми сармояи инсонӣ пешниҳод гардидааст, ки бо тавондмандии инноватсионӣ тавсиф дода мешавад;

- асосҳои методии ташаккули муҳити институтсионалии рушди сармояи инсонӣ пешниҳод шудааст, ки таъмини фаъолияти босамари инноватсионии сармояи инсониро ифода мекунад;

- омилҳои ташаккули сармояи инсонӣ дар муҳити институтсионалии рушди системаи таҳсилоти олии касбӣ ва танзими равандҳои муҳочирати меҳнатӣ бо таваҷҷуҳ ба мушкилоти “фирори мағзҳо” гуруҳбандӣ шудаанд;

- самтҳои асосии рушди сармояи инсонӣ дар заминаи беҳтар намудани ҳамкориҳои давлат ва системаи маориф бо таваҷҷуҳ ба такмили низоми алоқамандии таҳсилоти олӣ ва бозори меҳнат ҷиҳати дар амал татбиқ намудани моделҳои омузишии тақвияти тафаккури инноватсионии муҳассилин муайян карда шуданд;

- системаи чорабиниҳои танзими давлатӣ ҷиҳати пешбурди фаъолияти соҳибкорӣ дар ҳудуди кишвар пешниҳод карда шудааст.

V. Аҳамияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии кори диссертатсионӣ. Аҳамияти илмию назариявии натиҷаҳои кори диссертатсионӣ дар он он ифода меёбад, ки назарияи сармояи инсонӣ дар шароити рушди иқтисодиёти инноватсионӣ такмил дода шуда, методикаи татбиқи он дар шароити минтақаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шудааст. Муаллиф дар асоси таҳқиқоти анҷомдодашуда асосҳои назариявии иқтисодиёти меҳнатро такмил дода, дар заминаи коркарди моделҳои муосир зарурати омода намудани кадрҳои дорои қобилиятҳои инноватсиониро асоснок сохтааст.

Аҳамияти илмию амалии таҳқиқот ҳамчунин дар имкони истифодаи он дар раванди таълим ифода ёфта, тавсия ва коркардҳои алоҳидаи муаллиф метавонанд ба сифати маводи таълимию методӣ истифода карда шаванд. Кори диссертатсионӣ дорои мқаррароти илмии асли, хулосаҳо ва тавсияҳо мебошад, ки бо сатҳи баланди навоварии илмӣ фарқ мекунанд ва шахсии муаллифро дар такмили механизми рушди неруи инсонӣ дар шароити гузариш ба иқтисодиёти инноватсионӣ инъикос менамоянд. Аҳамияти амалии натиҷаҳои бадастомада бо таъйид дар конференсияҳои илмӣ-амалии байналмилалӣ, инчунин бо интишор дар маҷаллаҳои илмии тақризшаванда тасдиқ мегардад.

Кори диссертатсионӣ бо дақиқ муайян гардидани объекти ва предмети тадқиқот, инчунин бо мушаххас намудани вазифаҳо фарқ мекунад, ки ин ба муаллиф имкон додааст тадқиқоти муфасссал анҷом дода, натиҷахоро дар шакли хулосаҳои илмӣ-амалӣ пешниҳод намояд. Хулосаҳо ба таври мантиқӣ сохторбандӣ шудаанд, ки фаҳмиши возеҳи ҳар як марҳилаи тадқиқотро таъмин менамояд.

Аҳамияти иқтисодиву иҷтимоии таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки дар кори диссертатсионӣ хулоса ва коркардҳои мушаххас оид ба такмили механизми рушди нерӯи инсонӣ пешниҳод карда шуда, дар баробари ин зарурати тақвияти самтҳои инкишофи соҳаҳои иҷтимоӣ, аз он ҷумла маориф ва илм асоснок карда шудааст. Истифода ва татбиқи амалии тавсияҳои пешниҳодшуда метавонад ба баланд шудани сифати неруи инсонӣ мусоидат намуда, ҳамчунин барои истифодаи механизми нав замина фароҳам созад.

VI. Дарачаи эътимодноӣ, саҳеҳият ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот. Муқаррароти илмӣ, равишҳои методӣ ва тавсияҳои дар диссертатсия таҳияшуда аз ҷиҳати илмию методӣ асоснок мебошанд. Тадқиқоти диссертатсионӣ бар асоси таҳлили амиқ ва ҳамаҷонибаи корҳои илмӣ олимони ватанӣ ва хориҷӣ, инчунин истифодаи усулҳои умумии илмӣ ва махсуси тадқиқотӣ анҷом дода шудааст. Муқаррароти асосие, ки дорои нағзониҳои илмӣ мебошанд, ба санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунанда, маълумоти амалӣ ва инчунин ба сарчашмаҳои боэътимоди иттилоотӣ таъя мекунанд.

Эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот бо ҳаҷми назарраси манбаъҳои илмӣ, ки ба таври мустақим ё ғайримустақим ба мавзуи таҳқиқот вобастаанд, инчунин бо истифодаи ҳаҷми зиёди мавод оид ба объекти таҳқиқот, маводҳои ҳисоботи оморӣ ва таҳқиқоти илмӣ дар самти идоракунии сармояи инсонӣ таъмин гардидааст.

VII. Арзёбии сохтор ва мазмуни қисматҳои алоҳидаи кори диссертатсионӣ, таҳлили сохтор ва ҳаҷми диссертатсия. Кори диссертатсионӣ аз муқаддима, се боби матни асосӣ, хулоса ва пешниҳодҳо, рӯйхати адабиёт иборат буда, мухтавои асосии таҳқиқот дар 179 саҳифа оварда шуда 20 ҷадвал ва 12 расмро дар бар мегирад.

Дар **муқаддима** мубрами мавзӯи диссертатсия, дарачаи таҳқиқи мавзуи илмӣ, робитаи таҳқиқот бо барнома ва мавзӯҳои илмӣ шарҳ дода шудааст, мақсад, вазифаҳо, объекту предмет, фарзияи таҳқиқот муайян гардидаанд, нағзони илмӣ таҳқиқот, нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ амалии таҳқиқот, интишороти аз

рӯйи мавзуи диссертатсия, ҳамчунин сохтор ва ҳаҷми диссертатсия тавсиф шудааст.

Дар боби аввал «**Чанбаҳои назариявии ташаккулёбӣ ва истифодаи самараноки сармояи инсонӣ дар шароити иқтисодиёти инноватсионӣ**» чанбаҳои назариявӣ ва методологии ташаккул ва истифодаи самараноки сармояи инсонӣ дар шароити ташаккули иқтисодиёти инноватсионӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифтаанд. Асосҳои концептуалии сармояи инсонӣ ҳамчун омили калидии рушди устувори иҷтимоию иқтисодӣ ва рақобатпазирии иқтисоди миллӣ таҳлил гардида, таҳаввулоти назариявии мафҳуми мазкур дар доираи мактабҳои классикӣ, неоклассикӣ ва институтсионалӣ баррасӣ шудаанд.

Дар ин боб принципҳо ва механизмҳои асосии ташаккулёбии сармояи инсонӣ бо таваҷҷуҳ ба нақши маориф, тандурустӣ, бозори меҳнат ва муҳити институтсионалӣ асоснок карда шудаанд. Қойгоҳи тавонмандии инноватсионӣ ҳамчун унсури таркибии калидии сармояи инсонӣ муайян гардида, робитаи он бо сатҳи рушди илм, технология ва талаботи бозори меҳнат нишон дода шудааст.

Ҳамчунин, нақши давлат ҳамчун субъекти калидии ташаккули муҳити институтсионалии рушди сармояи инсонӣ таҳлил шуда, зарурати ҳамоҳангсозии сиёсати иҷтимоию иқтисодӣ дар самти бозтавлид ва истифодаи самараноки сармояи инсонӣ дар шароити гузариш ба иқтисодиёти инноватсионӣ асоснок карда мешавад.

Дар боби дуюм «**Вазъи кунунӣ ва тамоюлҳои рушди сармояи инсонӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон**» вазъи кунунӣ ва тамоюлҳои рушди сармояи инсонӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити ташаккули иқтисодиёти инноватсионӣ таҳлил карда мешаванд. Дар асоси маълумоти омӯрӣ ва таҳлили муқоисавӣ тамоюлҳои рушди таҳсилоти олии касбӣ, сатҳи фарогирии аҳоли ба таҳсилоти касбӣ ва мутобикати омодаسازی кадрҳо ба талаботи бозори меҳнат баррасӣ мегарданд. Дар боби мазкур нақши муҳоҷирати меҳнатӣ дар ташаккул ва бозтавлиди сармояи инсонӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифта, таъсири дугонаи он ба иқтисоди миллӣ, аз ҷумла дар заминаи “фирори мағзҳо” ва имкониятҳои истифодаи самарои “гардиши мағзҳо” асоснок карда мешавад.

Инчунин, таҳлили институтсионалии омилҳои таъсиррасон ба рушди сармояи инсонӣ анҷом дода шуда, маҳдудиятҳои мавҷудаи низоми маориф, бозори меҳнат ва сиёсати давлатӣ муайян мегарданд. Натиҷаҳои таҳлил

заминаи илмӣ барои таҳияи самтҳои афзалиятноки такмили механизми рушди сармояи инсонӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фароҳам меоранд.

Дар боби сеюм - «**Самтҳои рушди сармояи инсонӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон**» самтҳои асосии рушди сармояи инсонӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити гузариш ба иқтисодиёти инноватсионӣ асоснок карда мешаванд. Амсилаи концептуалии ташаккулёбии арзиши стратегии сармояи инсонӣ таҳия гардида, робитаи мутақобилаи низоми маориф, бозори меҳнат ва сиёсати давлатии рушди иҷтимоию иқтисодӣ нишон дода мешавад. Ҳамчунин дар ин боб механизмҳои дастгирии давлатии рушди таҳсилоти олии дар шароити иқтисоди рақамӣ таҳлил шуда, зарурати мутобиқсозии равандҳои омодаасозии кадрҳо ба талаботи иқтисоди навоҷарона асоснок мегардад. Ба масъалаи баланд бардоштани сифат ва рақобатпазирии кадрҳои дорои тавонмандии инноватсионӣ тавачҷуҳи махсус зоҳир шудааст.

Инчунин, механизми коҳиши раванди “фирори мағзҳо” пешниҳод гардида, роҳҳои ҳавасмандгардонии бозгашти кадрҳои соҳибтахассус ва истифодаи самараноки неруи зехнӣ дар рушди иқтисоди миллӣ муайян карда мешаванд. Натиҷаҳои боб дорои аҳамияти амалӣ буда, метавонанд дар сиёсати давлатӣ ва барномаҳои рушди сармояи инсонӣ истифода шаванд.

Дар **хулосаи** диссертатсия натиҷаҳои асосии назариявӣ, методологӣ ва амалии таҳқиқот ҷамъбаст гардидаанд. Дар он муқаррароти илмӣ оид ба такмили механизми рушди сармояи инсонӣ дар шароити ташаккули иқтисодиёти инноватсионӣ асоснок карда шуда, аҳамияти сармояи инсонӣ ҳамчун омили калидии рушди устувор ва рақобатпазирии иқтисоди миллӣ таъкид гардидааст. Дар баробари ин самаранокии равишҳои институтсионалӣ дар ташаккул, бозтавлид ва истифодаи сармояи инсонӣ исбот шуда, зарурати ҳамоҳангсозии сиёсати давлатӣ дар соҳаҳои маориф, бозори меҳнат, муҳоҷирати меҳнатӣ ва рушди инноватсионӣ нишон дода шудааст. Ҳамчунин, пешниҳодҳо ва тавсияҳои амалии муаллиф, ки ба баланд бардоштани сифати сармояи инсонӣ, коҳиши раванди “фирори мағзҳо” ва истифодаи самаранокии иқтисодии зехнӣ дар рушди иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон равона шудаанд, пешниҳод гардиданд.

VIII. Саҳми шахсии доктараби дарёфти дараҷаи илмӣ дар ҳалли масъала. Таҳлили натиҷаҳои илмӣ кори диссертатсионӣ саҳми назарраси муаллифро дар рушди асосҳои методии такмили механизми рушди неруи инсонӣ дар шароити гузариш ба иқтисодиёти инноватсионӣ нишон медиҳад.

Муаллиф саҳми назаррасеро дар дарки нақши бисёрҷабҳаи сармояи инсонӣ дар рушди инноватсионӣ иҷро намуда, моделҳои нави таҳияшуда ва усулҳои такмилёфтаи таҳлил имкон медиҳанд, ки механизми комилан нав ва созгор таҳия ва истифода карда шавад. Натиҷаҳои бадастомада дорои аҳамияти баланди амалӣ буда, барои таҳияи сиёсати самараноки давлатӣ, ки ба рушди сармояи инсонӣ ва таъмини рушди устувор ва фарогири инноватсионӣ равона шудааст, истифода бурда мешаванд.

Саҳми шахсии муаллиф дар таҳқиқот дар муайян намудани мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети тадқиқот, инчунин дар таҳия ва асосноккунии равишҳои назариявӣ ва методологии такмили механизми рушди сармояи инсонӣ дар шароити ташаккули иқтисодии инноватсионӣ ифода меёбад. Муаллиф мустақилона таҳлили адабиёти илмӣ ватанӣ ва хориҷиро анҷом дода, хулосаҳои илмӣ ва муқаррароти концептуалиро ҷамъбаст намудааст.

Саҳми муаллиф ҳамчунин дар коркарди амсилаи концептуалии арзиши стратегияи сармояи инсонӣ, таҳлили институтсионалии омилҳои ба рушди сармояи инсонӣ таъсиррасон, арзёбии тамоюлҳои рушди таҳсилоти олӣ ва нақши муҳочирати меҳнатӣ дар бозтавлиди сармояи инсонӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ифода меёбад. Ҳамаи ҳисобу таҳлилҳои оморӣ, моделсозии иқтисодӣ ва натиҷагирии илмӣ аз ҷониби муаллиф шахсан иҷро гардидаанд. Илова бар ин, муаллиф тавсияҳои амалӣ оид ба такмили сиёсати давлатӣ дар самти рушди сармояи инсонӣ, ҳамоҳангсозии низоми маориф ва бозори меҳнат, инчунин коҳиши раванди «фирори мағзҳо»-ро таҳия намуда, имконияти татбиқи онҳоро дар амал асоснок кардааст.

IX. Нашри натиҷаҳои таҳқиқ дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшаванда. Аз рӯи натиҷаҳои таҳқиқот 10 маводи илмӣ, аз он ҷумла 5 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр карда шудаанд.

X. Мутобиқати барасмиятдарории кори диссертатсионӣ ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Кори диссертатсионӣ Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия, автореферати диссертатсия ва дигар маводди илмӣ (Замимаи 2 ба фармоиши раиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2024, № 493) ба расмият дароварда шуда, ба табабот ҷавобгӯй мебошад.

XI. Мутобиқати тахассиси илмӣ довталаб ба дарҷаи илмӣ.

Мазмун ва самти таҳқиқоти диссертатсионӣ пурра ба тахассуси илмӣ муаллиф мутобик мебошад. Диссертатсия аз рӯи ихтисоси 08.00.12 – Иқтисодиёти меҳнат иҷро гардида, масъалаҳои назариявӣ ва амалӣ оид ба ташаккул, бозтавлид ва истифодаи самаранокӣ сармояи инсонӣ, рушди сифати нерӯи корӣ, тайёркунӣ ва бозомӯзии кадрҳо, ҳамчунин танзими муносибатҳои иҷтимоӣ меҳнатиро фаро мегирад.

Дар раванди таҳқиқот муаллиф масъалаҳои калидии иқтисодиёти меҳнат, аз ҷумла рушди сармояи инсонӣ ҳамчун омили асосии баланд бардоштани ҳосилнокии меҳнат, мутобикати низоми таҳсилоти олӣ ба талаботи бозори меҳнат, таъсири муҳочирати меҳнатӣ ба бозтавлиди захираҳои меҳнатӣ ва нақши сиёсати давлатӣ дар танзими ин равандҳоро мавриди таҳлил қарор додааст.

Истифодаи усулҳои таҳлили иқтисодӣ, омӯрӣ ва институтсионалӣ, инчунин коркарди моделҳо ва пешниҳодҳои амалӣ ҷиҳати тақмили механизми рушди сармояи инсонӣ мутобикати пурраи тахассуси муаллифро ба мазмун ва натиҷаҳои кори иҷрошуда тасдиқ менамояд.

ХII. Эродҳо ва нуктаҳои баҳсталаби таҳқиқоти диссертатсионӣ.
Тарҷума ба забони тоҷикӣ (услуби илмӣ): Дар маҷмӯъ ба кори диссертатсионӣ баҳои мусбат дода шуда, сатҳи нисбатан баланди таҳияи муқаррароти назариявӣ ва равишҳои методӣ, тавсияҳои амалӣ, инчунин асоснокии хулосаҳо ва пешниҳодҳои илмӣ эътироф мегардад. Бо вучуди ин, бояд қайд намуд, ки баъзе нуктаҳои кори диссертатсионӣ баҳсбарангез мебошанд:

- дар қисмати назариявии диссертатсия рушди нерӯи инсонӣ ҳамчун раванди даврӣ арзёбӣ гардида, зимнан таъсири омилҳои муҳити берунӣ, аз ҷумла тамоюлҳои бозори меҳнат ва танзими давлатии шуғл дар шароити рушди инноватсионӣ ба раванди банақшагирӣ эътироф менамояд (саҳ. 72–74).

- Зимни баррасии масъалаҳои назариявӣ ва амалӣ агар равишҳои муосир оид ба рушди сармояи инсонӣ дар шароити иқтисоди рақамӣ ва иқтисоди «сабз» баррасӣ мегардид, ин ба таҳкими муқоисавии таҳқиқот ва густариши заминаи назариявии он мусоидат менамуд;

- ҳангоми таҳлили омӯрӣ ва институтсионалии рушди сармояи инсонӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон асосан маълумоти расмӣ омӯрӣ истифода шудааст, дар ҳоле ки ҷалби натиҷаҳои тадқиқоти саҳроӣ, пурсишҳои экспертӣ ё мусоҳибаҳо метавонист натиҷаҳоро боз ҳам ғанитар ва хулосаҳоро дақиқтар гардонад;

- масъалаи таъсири рақамисозӣ ва технологияҳои нав ба бозтавлиди сармояи инсонӣ дар баъзе қисматҳо ба таври умумӣ баррасӣ шуда, имконияти таҳлили амиқтари механизмҳои татбиқи онҳо дар шароити гузариш ба иқтисодиёти инноватсионӣ маҳдуд боқӣ мондааст;

- тавсияҳои амалии пешниҳодшуда, гарчанде дорои аҳамияти муҳим мебошанд, вале дар баъзе ҳолатҳо муаллифро зарур буд, ки марҳилаҳои татбиқ, манбаҳои молиявӣ ва сохтори институтсионалии татбиқкунандаро муайян мекард.

Бо вучуди камбудии зикршуда, онҳо хусусияти ҷузъӣ дошта, ба натиҷаҳои асосии илмӣ ва арзиши умумии кори диссертатсионӣ таъсири ҷиддӣ намерасонанд.

XI. Хулосаи умумӣ оид ба диссертатсия. Кори диссертатсионии пешниҳодгардида ба таҳқиқи масъалаҳои мубрами иқтисодиёти муосир - тақмили механизми рушди сармояи инсонӣ дар шароити ташаккули иқтисодиёти инноватсионӣ бахшида шудааст. Мавзӯи таҳқиқот дорои аҳамияти баланди илмӣ ва амалӣ буда, ба самтҳои афзалиятноки сиёсати иқтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқат менамояд. Дар кори диссертатсионӣ асосҳои назариявӣ ва методологии ташаккул, бозтавлид ва истифодаи самараноки сармояи инсонӣ таҳия ва асоснок карда шудаанд. Муаллиф равишҳои муосири институтсионалиро барои таҳлили рушди сармояи инсонӣ истифода бурда, нақши калидии низоми маориф, бозори меҳнат, сиёсати давлатӣ ва равандҳои муҳоҷирати меҳнатиро дар таъмини рушди инноватсионии иқтисоди миллӣ нишон медиҳад.

Дар асоси таҳлили вазъи кунунӣ ва тамоюлҳои рушди сармояи инсонӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, маҳдудиятҳо ва мушкилоти асосии бозтавлиди нерӯи корӣ ошкор карда шуда, самтҳои афзалиятноки тақмили сиёсати давлатӣ дар ин соҳа пешниҳод гардидаанд. Пешниҳодҳо ва тавсияҳои амалӣ дорои хусусияти мушаххас буда, барои истифода дар фаъолияти мақомоти давлатӣ, муассисаҳои таҳсилоти олӣ ва дигар субъектҳои иқтисодӣ аҳамияти амалӣ доранд.

Кори диссертатсионӣ ҳамчун таҳқиқоти мустақили илмӣ анҷом дода шуда, ба талаботи муқаррарнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Маводи диссертатсия дорои навгонии илмӣ, аҳамияти назариявӣ ва амалии кофӣ буда, муаллифи он Одиназода Аслам Мадғиё сазовори дарёфти дараҷаи илмии пешниҳодшуда мебошад.

Тақриз дар чаласаи шуъбаи назарияи иқтисод ва таҳқиқоти институтсионалии Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон баррасӣ, муҳокима ва тасдиқ карда шудааст. (Протоколи №1 аз 13.01.2026с.).

Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор -7 нафар, зид - нест, бетараф -нест.

Раиси чаласа,
Мудирӣ шуъбаи назарияи иқтисод ва
таҳқиқоти институтсионалии ИИД АМИТ
д.и.и., профессор

Мирсаидов А.Б.

Ташхисгар,
ходими пешбари илмӣ
шуъбаи назарияи иқтисод ва
таҳқиқоти институтсионалии ИИД АМИТ
номзади илмҳои иқтисодӣ

Алимов А.Л.

Котиби чаласа,
ходими пешбари илмӣ
шуъбаи назарияи иқтисод ва
таҳқиқоти институтсионалии ИИД АМИТ
номзади илмҳои иқтисодӣ

Зонакова Г.А.

*Имоҳои А.Б. Мирсаидов, А.Л. Алимов ва Г.А. Зонаковаро тасдиқ
менамоям.*

Сардори шуъбаи кадрҳои ИИД АМИТ

Махсумтшоева

Суроға: 734024, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, хиёбони Мирзо
Ризо, ба. E-mail: info@ied.tj. Тел: +992 (37) 221-67-50; +992 (37) 221-57-65